

Deklaracija Nove ljevice o rodnoj politici

1. Žene i ekonomski život

Nova ljevica zalaže se za:

- dostupnost tržištu rada bez diskriminacije – ime i prezime, spol, seksualna orijentacija ili izgled ne bi trebali igrati nikakvu ulogu pri zapošljavanju
- oštre sankcije protiv poslodavaca koji provode diskriminaciju žena
- ostvarivanje jednakosti u plaćama i upravljačkim strukturama
- smjernice/mjere za postizanje jednakosti u plaćama (trenutni sustav u kojem industrijski sektor postavlja standarde za strukturu plaća valja mijenjati jer je na štetu poslova u kojemu dominiraju žene, npr. skrb)
- radno zakonodavstvo koje štiti žene od seksualnog ucjenjivanja, uznemiravanja i napastovanja na poslu
- dokidanje „outsourcinga“ kao oblika dodatne eksploatacije radnica i radnika
- jedinstvenu naknadu za nezaposlenost, zdravstvenu zaštitu i socijalne beneficije u sustavu socijalnog osiguranja sa zajamčenim minimalnim iznosima naknade
- povećanje minimalne mirovinske stope i reformu mirovinskog sustava s ciljem priznavanja, a ne kažnjavanja onih kojima nije priznat neplaćeni rad za skrb o djeci/obitelji
- promoviranje mjera afirmativne akcije na tržištu rada s obzirom na osobe s različitim sposobnostima (žene s invaliditetom; žene koje su preživjele nasilje)
- mjere za sprečavanje dobne diskriminacije žena prilikom zapošljavanja
- organizirano osposobljavanje žena za rad sa suvremenim tehnologijama
- kreditiranje samozapošljavanja žena pod povoljnim uvjetima, s malim kamatama i odgodom plaćanja duga
- uvažavanje specifičnih problema seoskih žena, njihovog doprinosa obiteljskoj zaradi i s tim u skladu vrednovanje njihova neplaćenog rada
- mjere za poticanje većeg uključivanja muškaraca u neplaćeni kućni rad (očinski dopust, povećanje broja servisa/vrtića)
- smanjenje radnih sati (na 6) koje će omogućiti veću raspodjelu neplaćenog kućanskog rada, povećanje društvenog angažmana, smanjenje nezaposlenosti, potrošnje energije i emisije štetnih plinova
- omogućavanje dopunskog rada čiji iznosi prate troškove života bez plaćanja dopunskih poreza i doprinosa te bez gubitka ili zamrzavanja stečenih mirovinskih prava za žene umirovljenice
- povećanje minimalne mirovine i povećanje mirovine u odnosu na prosječnu plaću u RH
- osnivanje Rodnog fonda s ciljem financiranja povećanja plaća u sektorima i zvanjima u kojima dominiraju žene.

Obrazloženje:

U Hrvatskoj su u porastu nezaposlenost, u čemu su žene dodatno izložene diskriminaciji. Nesigurnost zbog pretežnog ugovaranja rada na određeno vrijeme i rad na crno, pravilo su a ne iznimka. Mnoge su žene zbog lošeg vrednovanja rada prisiljene raditi više poslova, dok kod kuće obavljaju neplaćene poslove.

2. Politička participacija žena

Nova ljevica zalaže se za:

- 'ženske kvote' u izvršnim tijelima političkih stranaka, na kandidacijskim listama na koje se naizmjenično navode kandidati oba spola na svim listama, na svim razinama vlasti

- provođenje Zakona o ravnopravnosti spolova – sankcioniranje nepoštivanja zakona (kao što je to, npr. o pitanju političke participacije ('ženske kvote')
- mjere za uključivanje u politički život žena iz manjinskih zajednica, seoskih žena, žena s invaliditetom i LGBTIQ osoba
- dokidanje i sankcioniranje seksizama, predrasuda i stereotipa
- izvaninstitucionalno obrazovanje žena za sudjelovanje u političkom životu
- uvođenje rodnog proračuna u jedinicama lokalne uprave i samouprave, kao i u državni proračun.

Obrazloženje:

Bez podjednake zastupljenosti žena i muškaraca u svim područjima života nema demokracije. Stoga ćemo aktivnosti usmjeriti na sudjelovanje žena i muškaraca u odlučivanju u svim predstavničkim, izvršnim i nadzornim tijelima u RH na svim razinama. Politički prostor i predstavnička tijela moraju uključivati predstavnice nacionalnih manjina, osoba s invaliditetom i drugih podzastupljenih skupina.

3. Socijalna sigurnost

Nova ljevica zalaže se za:

- jedinstvenu naknadu za nezaposlenost, zdravstvenu zaštitu i socijalne beneficije u sustavu socijalnog osiguranja sa zajamčenim minimalnim iznosima naknade
- besplatne i dostupne jaslice i vrtiće za sve, njihov rad u dvije smjene, a za djecu samohranih majki i onu iz siromašnih obitelji besplatne usluge
- dječji doplatak koji prati troškove života i koji se redovito isplaćuje; redovita isplata istovjetnih naknada za nezaposlene žene
- socijalnu sigurnost za seoske žene, njihovo pravo na dostatnu zasluženu mirovinu
- mjere za žene s invaliditetom, žene starije životne dobi, beskućnice, migrantice, žene koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje, civilne žrtve rata
- sustav socijalne skrbi koji odgovara i posebnim potrebama žena; uvesti niz alternativnih oblika rada ustanova sustava socijalne skrbi.

Obrazloženje:

Nova ljevica se bori za socijalnu državu te socijalnu politiku koja će zadovoljiti potrebe svojih građana, kao i specifične potreba žena. Socijalna politika u Hrvatskoj ne daje kvalitetne odgovore na aktualnu situaciju: nezaposlene žene, žene pogođene „fleksibilizacijom“ i „outsourcingom“, samohrane majke, seoske žene, žene treće dobi i žene s invaliditetom ne uživaju socijalnu sigurnost kakva im je potrebna te stoga Nova ljevica traži prenamjenu dijela vojnog proračuna u socijalne i zdravstvene svrhe, za obrazovanje i poboljšanje ekonomskog položaja žena.

4. Nasilje nad ženama

Nova ljevica zalaže se za:

- pravo na život bez nasilja, zakonodavstvo koje štiti od nasilja i primjereno kažnjava počinitelje
- provedbu Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama (Istanbulska konvencija) i drugih međunarodnih i nacionalnih dokumenata (CEDAW; Zakon o ravnopravnosti spolova)
- očuvanje i unapređenje prava žene na autonomiju (pravo na pobačaj, dostupnost besplatne kontracepcije, umjetna oplodnja)
- sustavno financiranje zaštite žena žrtava nasilja (nezavisnih, autonomnih savjetovališta, SOS telefona i skloništa)

- besplatne zdravstvene preglede, liječenje i psihološku podršku za žene koje su preživjele obiteljsko nasilje, mjere zapošljavanja i stambenog zbrinjavanja i sustavno financiranje prevencije nasilja
- edukaciju zaposlenih u državnim institucijama (centrima za socijalni rad, policiji, sudstvu, školstvu i zdravstvu) o problemu nasilja nad ženama i zaštiti ljudskih prava
- osnivanje posebnih policijskih odjela za slučajeve nasilja nad ženama i stalni monitoring njihova rada i usklađenost s odredbama Istanbulske konvencije - provedbu odredaba sadržanih u Konvenciji i organiziranje učinkovitog sustava borbe koji će onemogućiti trgovanje ženama i djecom
- uvođenje 'nordijskog modela' – dekriminalizirati žene u prostituciji, a kažnjavati svodnike i korisnike.

Obrazloženje:

Rodno utemeljeno nasilje globalni je problem i stvarna prijetnja jednakosti žena i muškaraca. U posljednjih 10 godina u Hrvatskoj je preko 300 žena izgubilo živote, ubojstvima muževa ili bivših partnera. Dodatno, LGBTIQ osobe suočavaju se svakodnevno s diskriminacijom i institucionalnim nasiljem. Pravo na tjelesni integritet temeljno je demokratsko pitanje. U Hrvatskoj svjedočimo radikalnim napadima na slobodno odlučivanje žena o vlastitome tijelu. Ženskim se tijelima trguje, ženska tijela su izložena kupnji. Mlade žene i LGBTQ osobe su primarne žrtve seksualnog uznemiravanja, prisilnog seksa i seksualnog nasilja. Zalažemo se za sigurnost koja znači suživot svih – uključuje sve vrste obitelji.

5. Obrazovanje i kultura

Nova ljevica zalaže se za:

- besplatno i dostupno obrazovanje od jaslica/vrtića do fakulteta
- cjelovitu školsku reformu uz uključivanje sadržaja građanskog i zdravstvenog odgoja i metoda feminističke epistemologije
- obrazovanje u kojemu je rodna jednakost sastavni dio cjelokupnog odgoja i obrazovanja
- osiguravanje odgojno-obrazovnim ustanovama potrebnih sredstava, uključujući i povećane ljudskih resursa za obrazovanje o ljudskoj spolnosti i zdravlju, povećanje plaća i stručno usavršavanje nastavnika, kao i smanjivanje broja učenika u razredima
- podržavanje učitelja/nastavnika u borbi za njihova prava
- kulturu koja promiče i vrednuje žensku kreativnost, praksu i doprinose kulturi
- ukidanje vjeronauka u školama i njegov povratak u konfesionalne zajednice
- obrazovati/usavršavati nastavnike iz područja rodne jednakosti/ljudskih prava
- ukidanje stereotipa i učenje o uvažavanju različitosti u udžbenicima/nastavnim materijalima
- podržavanje studenata/ica u borbi za njihova prava
- podržavanje umjetnica/ka u ostvarivanju njihovih prava.

Obrazloženje

Istinske ravnopravnosti spolova neće biti ukoliko se ista ne promiče od početka odgojno-obrazovnog procesa. Krićka pedagogija u predškolskom odgoju i školama mora omogućiti suzbijanje rodni stereotipa i odgajati i obrazovati svako dijete i mladu osobu tako da postanu svjesni svojih prava. Kultura predstavlja uvažavanje ženskih doprinosa kulturi. Nova ljevica zagovara 'građanski odgoj'. Vjeronauku je mjesto u vjerskim zajednicama. Seksizam i diskriminacija osoba s različitim sposobnostima i LGBTQ osoba, nacionalizam i nasilje treba riješiti promicanjem konkretnih obrazovnih politika. Studentima i nastavnicima treba vratiti vjeru u autonomiju Sveučilišta.

6. Zdravlje žena, seksualna i reproduktivna prava

Nova Ljevica zalaže se za:

- seksualna i reproduktivna prava žena kao nedjeljiva od prava žena na zdravlje i zdravstvene usluge
- legalan, dostupan i siguran pobačaj; besplatnu kontracepciju
- unaprijediti i obezboliti postupke umjetne oplodnje
- zdravstveni/spolni odgoj u školama
- posebnu brigu za specifične zdravstvene potrebe žena (npr. besplatna mamografija; anestezija kod kiretaža)
- državu i/ili lokalnu samoupravu koja je dužna osigurati da sve usluge budu dostupne ženama bez diskriminacije temeljem spola.

Obrazloženje:

Zdravstvena zaštita svih građana mora biti besplatna. Javne zdravstvene usluge moraju biti dostupne svim ženama i muškarcima. Danas su posebno na udaru seksualna i reproduktivna prava žena, a Nova Ljevica će ustrajno braniti pravo žena na autonomiju, pravo na legalan, siguran i dostupan pobačaj.

Rodna politika i Nova Ljevica

Žene su, prema brojnim međunarodnim dokumentima, prepoznate kao politička, ekonomska i statusna manjina, a Republika Hrvatska se potpisivanjem UN Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena kao i Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji obvezala ne samo na donošenje zakonskog okvira kojim jamči ravnopravnost spolova već i na provođenja mjera za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena.

Budući da žene čine 51 posto ukupnog stanovništva Republike Hrvatske i svojim radom doprinose cjelokupnom ekonomskom, političkom i društvenom životu, s pravom zahtijevaju da im pripada i ravnopravno mjesto u društvu.

Nova Ljevica smatra da bez ravnopravnog sudjelovanja žena u svim područjima života nema demokracije, a feminizam i borbu za ženska prava vidi kao pravo žena na autonomiju, sudjelovanje u politici i političkom odlučivanju, ostvarivanje prava rad i adekvatnu zaradu za isti rad, priznavanje ženskog neplaćenog rada, socijalnu sigurnost, pravo na školovanje i sudjelovanje u kulturi te zaustavljanje nasilja nad ženama i djevojčicama.

Nova Ljevica će razvijati suradnju s udrugama civilnog društva koje se bave pravima žena i promicanjem rodne jednakosti.

Za Novu Ljevicu:

Dragan Markovina, predsjednik Nove Ljevice

U Zagrebu, 6.10.2018.